

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

3 An requiratur explicita inuocatio Trinitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

in baptizantem esse distinctam personam à baptizatis, & idem obseruauit semper Ecclesia traditio; & in eodem capite redditur congruentia sumpta ex similitudine generationis, in qua oportet generantem & genitum personaliter distingui. Atque idem confirmari potest exemplo sacramentorum, quae in usu consistunt, vt in superiorib. dictum est. An vero oporteat exprimere hanc personam in singulari numero, vel sufficiat in plurali dicendo. Ego baptizo vos: D. Thomas hic, & quaestione seq. art. 6. ad 2. respondet, hanc mutationem esse accidentalem, & vtrumque modum sufficere, & idem generaliter dicendum est de quacunq; simili mutatione, dummodo sufficienter designetur persona. Quamuis, vt ministerium hoc debite, & sine culpa exercentur, seruari oporteat Ecclesiae consuetudinem.

SECTIO III.

Verum de necessitate huius formae sit explicita inuocatio Trinitatis, vel sufficiat baptizare in nomine Christi.

Circa hanc partem huius formae, quae est Trinitatis inuocatio, primum referri possunt varij antiqui errores haereticorum, quia aliquid huic formae addebant, vel subtrahebant. Quo vera Trinitatis confessio destrueretur, sic Gnostici: teste Irenaeo lib. 1. c. 18. baptizabant in nomine ignoti Patris omnium, & in veritate Matris omnium, & in nomine descendens Iesu ad vnitionem, & redemptionem, & communionem virtutum. Quod etiam paululum mutatis verbis refert Eusebius, lib. 4. histor. capit. 10. & Epiphanius haeres. 34. contra Marcolios, circa finem, & Nicephorus, lib. 4. hist. capit. 4. circa finem. Alij vero tempore Apostolorum, baptizasse dicuntur in tribus Patribus, seu in tribus sine initio principijs, seu in nomine trium principij expertium, aut trium Filiorum, aut trium Paracletorum, vt colligitur ex Can. 48. seu 49. Apostolorum, vbi hic error damnatur, & Canon. 50. damnatur, qui baptizabant in Domini morte: quem errorem sequutos fuisse Eunomianos, refert Socrates libro 5. hist. cap. 23. Cataphrygae etiam, & Paulianistae dicuntur corrupisse in hac forma inuocacionem Trinitatis, vt refert Inno. 2. Epist. 22. cap. 5. vbi in hunc modum explicat Canonem 19. Concilij Niceni, in quo baptizati à Paulianistis, venientes ad Ecclesiam Catholicam iterum baptizari praecipuntur: quia in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti minime baptizabant, vt dicit Innocentius, qui tamen non explicat, quomodo hi haeretici in hac forma peccarent. Idem vero de Cataphrygis dicitur in Concilio Laodicen. Canon. 8. & in Concilio Arelaten. primo: dicitur de Arrianis, qui propria lege sua vtuntur, vt rebaptizentur, placuit. Vnde colligitur aliquos etiam ex Arrianis mutasse hanc formam: quamuis Trinitatis inuocacionem corrumpendo: quamuis non explicet, qualis fuerit illa mutatio. Nicephorus vero 10. libro hist. capit. 35. refert quendam Episcopum Arrianum nomine Deuterium, baptizasse in nomine Patris per Filium, in Spiritu sancto: & addit miraculose accidisse, vt aqua, quae ad Baptismum parata erat, repente disperterit in detestacionem Arrianae haeresis, quam Episcopus ille praedicatis verbis, formaeq; mutatione proniter intendebat. Horum omnium errorum nullum inuenio fundamentum, nisi hoc solum, quod vnusquisq; haeticus iuxta solam falsam fidem, Baptismi formam sibi conungebat.

Secundo referri potest aliorum veterum sententia, qui dixerunt, non esse de necessitate huius formae explicitam trium personarum inuocacionem, sed satis esse implicitam: qualis in hac forma continetur. Ego te baptizo in nomine Christi. Huius sententiae videtur fuisse Nicol. Pap. in c. A quo-

dam Iudaeo. de Consecr. dist. 4. consultus enim, an Baptismus datus a quodam Iudaeo esset validus. Respondet, si datus fuit in nomine Trinitatis, vel in nomine Christi, fuisse validum: qui sequutus est in hac responsione Ambrosij, lib. de Spiritu sancto, c. 3. vbi sic inquit: Qui benedicitur in Christo, in Patre, & Spiritu sancto benedicitur, quia vnus est nomen, vna potestas. & infra. Qui Christum nominat, & dicit Filium, qui vnctus est, & Patrem, à quo vnctus est, & Spiritum sanctum, quo vnctus est. Ex qua ratione & explicatione Ambrosij, constat eum non fundari in dispensacione aliqua, sed in significacione ipsius nominis Christi, quod omnes tres personas saltem implicite continet. Eo vel maxime, quod licet aliqui dixerint, huiusmodi licentiam, seu dispensacionem baptizandi in solo nomine Christi concessam esse Apostolis, eorumque tempore durasse. Nullus tamen probabiliter dicere, aut ostendere potest, perdurasse vsq; ad tempora Ambrosij, qui sua aetate illam formam validam esse existimauit. Multoque minus credibile est, Iudaeum illum, de quo Nicolaus consultus fuit, huiusmodi dispensacione usum fuisse, nisi alicui fortasse placeat, quod Marfilius dicit, Nicolaum habuisse specialem reuelacionem huius dispensacionis. Hinc vero addit vterius Ambrosij. Baptismum datum in nomine vnus personae, quaecunq; illa sit, dummodo vera fides omnium trium retineatur esse validum, quia in vna persona tres omnes virtute continentur. Quam sententiam secutus est Beda, in c. 10. Act. circa illa verba, Iussit illos baptizari in nomine Domini Iesu. Citatur etiam in cap. 2. Lucae, ibi tamen nihil de hac re scribit, eandem sententiam tenet Bernard. epist. 340. vbi etiam approbat Baptismum datum sub hac forma. Baptizo te in nomine Dei, & sanctae Crucis. Item Hugo de sancto Victore, lib. 2. de sacram. par. 6. c. 2. Soto etiam citat in fauorem huius sententiae Athanasium, lib. de Trinitate & Spiritu sancto, & Cyprian. libro ad Quirin. & Chrysost. homil. 3. Imperfecti in Matthaeum, sed apud hos Patres nihil inuenitur, quod ad hanc quaestionem pertineat.

Ex Scholasticis vero sequutus est hanc sententiam Magister Adrianus, quæst. 2. de Baptismo, Caiet. hic art. 5. item gloss. in dict. capite à quodam Iudaeo, & c. Multi sunt. de consecr. d. 4. & in cap. Si quis puerum: extra, de Baptif. Fundamentum huius sententiae sumptum fuit ex quibusdam locis Actuum Apostolorum, in quibus dicitur dari Baptismum, in nomine Christi, aut, in nomine Domini Iesu, vt videre licet, c. 2. 8. 10. 11. & 19. & significat Paulus, 1. ad Corinth. 1. vbi reprehendens eos, qui dicebant, 1. Corint. 1. Ego sum Pauli, Ego autem Apollo, Ego vero Cephe, Ego autem Christi (inquit) diuisus est Christus? Nunquid Paulus crucifixus est pro vobis, aut in nomine Pauli baptizati estis? Significat ergo eos fuisse baptizatos in nomine Christi.

Dicendum vero est, primo, De essentia huius formae esse, vt in ea expresse, & distincte nominentur tres personae Trinitatis, quatenus inter se distinctae sunt. Ita docet D. Thom. hic artic. 6. Altiliodo. lib. 4. sum. tract. 3. cap. 4. q. 2. Alens. 4. p. q. 13. memb. 3. artic. 2. §. 3. & art. 4. §. 2. Marfil. in 4. q. 3. art. 3. Bonauen. d. 3. art. 2. q. 2. Palu. q. 1. art. 2. Richar. art. 2. q. 3. Scot. q. 2. art. 3. quamuis hi duo vltimi magis dubij sunt. Probatur primo ex verbis Christi Domini: Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Iam enim supra declarauimus, illud, in nomine, non tantum significare, in virtute, aut in fide, vt in alijs locis Scripturae solet. Mar. 14. Matt. 15. Ioan. 21. sed et significare Baptismum esse dandum, nominando, & voce ipsa inuocando, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum. Quem eo loco intendebat Christus docere non solum preceptum, sed etiam ritum, formamque baptizandi, vt docuit Leo Pap. epist. 4. c. 3. & Damasceus libro 4. de fide, capit. 10. & Iustin. Apolog. 2. pro Christianis

Alia dicitur...

Variere...

Epiphanius...

Can. Apo.

Inno. 1.

Conc. Laodice.

Nicephorus...

In fide...

Vnde...

inuocacionem...

Ambrosij...

Beda...

Bernardus...

Hugo de S. V. Soto...

Magister Adrianus...

Act. 8. 10. 11. 19.

1. Corint. 1.

Concluse...

Probatur...

stianis circa finem, & optime Athanas. ser. 3. cont. Arrian. paulo post med. & Chryf. homil. 16. in ad Rom. & optime Fulg. in lib. de Incarnatio. c. 11. cuius verba referemus cum aliis Patribus, & ita Ecclesia semper intellexit, ut statim videbimus. At vero ex ipsis verbis Christi satis aperte constat hanc Trinitatis inuocationem debere esse expressam, & distinctam. Secundo hoc probatur ex Ecclesia declaratione, & definitione, nam in Canone 50. Apostolorum, reprobat Baptismus datus, in Domini morte. Quia non dixit Christus, in morte mea baptizate: sed Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Vnde Clemens Pap. lib. 3. constit. c. 16. Nominans (inquit) inuocationem Patris, & Filij, & Spiritus sancti, baptizabit eos in aqua, & lib. 7. c. 23. Baptizare debes, quem ad modum Dominus precepit, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Patris, qui misit: Christi, qui venit. Paracliti, qui testimonium dedit. Præterea Pelag. Pap. in c. Si reuera. de consecrat. dist. 4. dicit, Baptismus datum in nomine Domini esse nullum: & in c. Multi sunt. eadem distinctione, idem dicit de baptismo dato solummodo nomine Christi. Et Zach. Pap. in cap. In Synodo, eadem distinctione expresse docet, baptismum non perfici, nisi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ita ut, qui vel vnam de Trinitate personam, in Baptismo non nominaret, verum Baptisma conficere non posset.

2. Probatur ex Ecclesia declaratione.

Clem. Pap.

Pelag. Pap.

Zach. Pap.

Ca. firmiter.

Cont. Flor.

3. Probatur ex patribus Nazian. Nissen. Tertul. August.

Damas.

Basil.

Gauden.

vbi inter alia inquit: Neque n. baptizari quis potest, nisi in integrum atq; inseparabile Trinitatem. Et deinde ex professo probat esse contra veritatem huius sacramenti alicuius persona professionem, & inuocationem omittere. Idem colligitur ex Ambros. libr. de his, qui inuocantur, cap. 4. & lib. 2. de sacramen. cap. 5. & Cypr. Epist. 73. ad Iubaian. parum a principio, & ex alijs Patribus supra citatis, tam referendo priores errores, quam verba Christi explicando. Ratio vero seu congruentia huius institutionis explicita est supra in Commentarijs articulorum Dui Thomæ, & in sectione 1. Quibus addi potest, in lege Euangelica explicitam fidem Trinitatis esse ad salutem necessariam, per se loquendo: Baptismus autem esse sacramentum fidei, ut loquitur Innoc. Pap. in cap. Debitum, de Baptismo, & Augusti. epist. 103. quia sicut est ianua Ecclesie, ita in eo fit expressa professio Euangelicæ fidei: & ideo oportuit, ut in eo tradendo fieret expressa inuocatio Trinitatis, quæ est primum obiectum & fundamentum totius fidei, & principalis causa, tam ipsius Baptismi, quam omnium mysteriorum nouæ legis.

Atq; hinc sequitur primo, ex vi huius institutionis nullum esse Baptismus datum in nomine Dei Patris, quia, sicut fides de Deo absolute & simpliciter non est fides explicata Trinitatis, ita inuocatio Dei absoluta, non est inuocatio Trinitatis explicata, pro ut ad Baptismus est necessaria. Secundo sequitur, Baptismus datum in nomine Patris & Filij, non nominato Spiritu Sancto vel in nomine Patris & Spiritus sancti, tacito Filio, vel denique in nomine cuiuscumque personæ, sine nominatione aliarum, nullum esse. Quod quidem fatetur Ambros. quando is, qui baptizat hunc defectum committit & prauo errore, quo existimat in Trinitate non esse tres personas. Idem autem est, etiam si absque errore in fide id faciat ex negligentia, vel odio, aut alio prauo affectu: quia valor sacramenti non pendet ex fide ministris, sed ex essentiali integritate, & significatione formæ, suppositis alijs requisitis. Si ergo illa forma est insufficientis, quando minister non habet rectam fidem, etiam erit insufficientis, quamuis minister veram fidem habeat, dummodo cætera paria sint. Est ergo illa forma per se insufficientis: & ratio est, quia non continet expressam professionem totius Trinitatis, quæ necessaria est ex institutione Christi. Quinimo, neq; implicite tota Trinitas fatetur indicatur, vna tantum vel duabus personis nominatis: quia licet appellatione solius Patris implicite indicetur Filius, non tamen Spiritus sanctus, qui sit persona ab eis distincta. Et idem est etiam, si expresse Pater, & Filius inuocentur. Si vero nominentur Pater & Spiritus sanctus, quamuis videatur implicite indicari Filius, non tamen ut persona à Spiritu sancto distincta: quin potius indicari videtur, ipsum Spiritum sanctum esse Filium, respectu cuius altera persona Pater nominatur: atq; idem est, seruata proportione, si solus Filius & Spiritus sanctus exprimentur, non fit ergo sufficiens Trinitatis professio, nisi omnes tres personæ nominentur.

Tertio sequitur, Baptismus datum in nomine Christi, non exprimendo alias personas, esse inualidum ex vi institutionis Christi. Ita sentiunt omnes Theologi supra citati: & colligitur aperte ex omnibus, quæ in probatione assertionis positæ adducta sunt. Præsertim ex definitionibus Pelagij & Zachariæ Pontifici, & plura statim afferemus in solutionibus, argumentorum. Nunc solum addo verba Bedæ, libr. variarum quæst. q. 14. Notandum, si quis baptizans dicat, Baptizo te in Christo Iesu, & nō dicat, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, sicut Dominus instituit, nō est verus Baptismus. Et ratio est clara, quia inuocatio Christi non est expressa Trinitatis professio, quam ostendimus esse de essentia formæ Baptismi. Adde præterea, ex vi verborum etiam non esse impli-

Ambros. Cypr. Primum pro batur ratio.

Innoc. Pap. August.

Nullus est Baptismus datum in nomine Dei.

Non est ista forma Baptismi, nisi e personis tri

gularibus inuocatis.

Ambros.

Aug.

Am.

Baptismus in nomine Christi non est validus.

De p. in c. p. 17. 18. 19. 20.

se implicitam Trinitatis professionem, quamvis sup-
 posita fide, quam nos habemus, possit eam nobis in-
 dicare, magis ex facilitate & promptitudine intelli-
 gentium, quam ex vocis significatione. Nam licet
 Christus sit vnctus a Patre, tamen etiam ipse, seipsum
 vnxit, quatenus est suae incarnationis, & sanctifica-
 tionis suae humanitatis auctor. Atque eodem modo,
 licet dicatur Spiritu sancto vnctus, seu sanctificatus
 per quandam appropriationem, tamen etiam ipso
 Verbo, eiusque diuinitate sanctificatus est: ac delibut-
 us, vnde si in Deo tantum esset vna persona, & car-
 nem lumeret, proprie appellari posset Christus, ergo
 ex vi significationis huius vocis, non satis indicatur
 tota Trinitas etiam implicite. Ergo ex vi institutio-
 nis non potest illa forma esse sufficiens. Et hoc existi-
 mo ita certum, vt contraria sententia, quoad hanc
 partem, nullo modo probabilis sit. An vero aliquando
 ex dispensatione talis forma concessa fuerit, dice-
 mus in solutione argumentorum.

2. Conclusio. Dico secundò: De essentia huius formae est, vt in
 ea non solum Trinitas Personarum, sed etiam natu-
 ra vnitas significetur, quod fit per particulam illam,
 In nomine. Ita sentit D. Thom. hic art. 6. & Magister
 cum Scholasticis loco supra citato, & Hugo de San-
 cto Vict. lib. 2. de sac. par. 6. c. 2. Et colligitur ex verbis
 Christi adiuncta Ecclesiae, & Sanctorum intelligentia.
 Non enim sine mysterio existimatur dixisse Christus,
 in nomine, & non, in nominibus: sed vt indicaret vnã
 esse trium Personarum virtutem, substantiam, & ma-
 iestatem, quae vno illo nomine significatur. Vnde Hier-
 onymus, Matth. 28. Baptizantur (inquit) in nomine
 Patris, & Filij, & Spiritus sancti, vt quorum vna est
 diuinitas, vna sit largitio, nomenque Trinitatis vnus
 Deus est. Et clarius super ad Ephes. 4. circa illa verba:
 Vnus Dominus, vna fides, vnum Baptisma. Non bap-
 tizamur, inquit, in nominibus Patris, & Filij, & Spi-
 ritus sancti: sed in vno nomine, quo intelligitur Deus.
Augustinus. Eodem modo Aug. 3. contra Maxim. c. 32. In nomine,
 inquit, non in nominibus, quia hi tres vnus sunt, &
 hi tres vnus est Deus. Ambros. 2. de sac. c. 7. In vno no-
 mine baptizare nos iussit, dicens: Baptizantes eos in
 nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Noli mirari,
 quia dixit vnum nomen, vbi est vna substantia, vna
 diuinitas, vna maiestas. Idem latè atque expresso docet
 lib. 1. de Spiritu sancto, c. 14. ex hoc, & aliis Scripturae
 locis ostendens, vno trium personarum nomine vnã
 dominationem significari. Et Gauden. tractat. 14. de
 promissione Paracliti sic scribit: Cum Baptismi opus
 in Trinitate decerneret celebrandum, non ait, in no-
 minibus, sed in nomine: Pater enim Deus est, & Filius
 Deus est, & Spiritus S. Deus est, sicut sanctarum Scri-
 pturarum testimoniis dilectionis vestrae sapientius ap-
 p. bauit: ac propterea vnum est Trinitatis nomen, cuius
 vna virtus, atque diuinitas permanet in omnia saecula.
 Ratio vera est, quia non minus est de necessitate salu-
 tus, vnus diuinitatis, quam trium personarum profes-
 sio, nec potest esse vera ac perfecta huius mysterij
 professio sine fide huius diuinitatis. Vtrumque ergo
 debuit in forma Baptismi explicari.

Ex qua conclusione inferitur, hanc formam: Ego te
 baptizo in nominibus Patris, & Filij, & Spiritus sancti,
 esse insufficientem ad hoc sacramentum consti-
 tuendum: quia in ea fit essentialis mutatio. Nam, si p-
 vocem illam: In nominibus, indicentur tantum ipsa
 nomina relatiua, seu proprietates trium personarum,
 quamuis non admisceatur positius error in forma,
 taceatur tamen mysterium Vnitatis trium Personarum
 in Deitate, & ita non sufficienter explicatur in
 hac forma fides vnus Deitatis in tribus personis. Si
 autem vox illa, in nominibus, indicet absolutum no-
 men, seu perfectionem, continebit forma errorem
 Vnitatis Dei contrarium. Atque eadem ratio est de
 quacunque simili mutatione, vel additione facta huic
 formae. Ratione cuius, aut inaequalitas inter perso-
 nas, aut distinctio in natura significetur. Si quis autè
 Franc. Suarez Tom. 3.

loco illius vocis, In nomine, diceret, in virtute, vel a-
 liquid simile, quo vnitas in natura trium Personarum
 significetur, fortasse forma esset valida, quia res si-
 gnificata videtur esse eadem: quamuis vocibus diuer-
 sis: grauius tamen peccaret, & non careret forma a-
 liqua dubitatione, quia illae voces non sunt omnino
 synonymae, nam illud, In nomine, plus complecti vi-
 detur, quam si dicas, In virtute, aut in maiestate, vel
 Deitate Patris, &c. Nam hoc totum illa voce compre-
 henditur, & praeterea inuocatio, & professio fidei v-
 nius Dei, atque Trini.

Sed quid, si quis baptizet hoc modo: Ego te bap-
 tizo in nomine Patris, & in nomine Filij, & in nomine
 Spiritus sancti, videtur enim illa nominis repetitio
 aequiuale illi plurali voci: In nominibus? Respon-
 detur: non aequiuale: sed illam formam esse validã,
 quia vnum & idem nomen potest iterum atque ite-
 rum nominari, & inuocari absque pluralitate: vt ve-
 re dicitur Pater Deus, Filius Deus, & Spiritus sanctus
 Deus, non tamen possunt dici Dij: quia hoc significat
 pluralitatem naturarum: illud vero minime, quia
 sunt vnus & idem Deus.

Superest, respondeamus ad ea, quae in secunda
 sententia adducta sunt (nam de prima nihil dicere o-
 porter) Et prius quam sententiam Zachariae Pap. &
 Ambrosii explicemus, declaranda sunt illa Scripturae
 testimonia, in quibus Apostoli dicuntur baptizasse:
 In nomine Christi, aut In nomine Domini Iesu. Est
 enim valde communis inter Scholasticos sententia,
 Apostolos vfos fuisse eo tempore hac forma: Ego te
 baptizo in nomine Christi, non quia illa per se suffi-
 ciat, iuxta Christi institutionem: sed quia ex speciali
 dispensatione hoc illis concessum fuerit eo tempore,
 vt nomen Christi, & fides, atque amor erga illum,
 fidelium animis magis infiderent. Ita sentit Diuus
 Thomas hic, & fere antiqui Scholastici supra citati.

Mihi tamen longe probabilius videtur, nunquam
 Apostolos, aut eorum ministros, baptizasse sub illa
 forma, ita vt nomen Patris, vel Spiritus sancti omi-
 serint: quod late docuit Armachan. libro 8. de quaes-
 tionibus Armenorum, à capit. 3. Can. lib. 6. de Locis
 cap. 8. ad septimum, & propendit Soto in 4. distincti-
 3. q. vnica, artic. 3. Et probatur primo ex loco Acto-
 rum 19. vbi Paulus inuenit quosdam, qui se baptiza-
 tos esse dicebant, eosque interrogauit: Si Spiritum
 sanctum accepistis credentes? At illi dixerunt ad eum:
 Non. Sed neque si Spiritus sanctus est, audiuimus: Tunc
 Paulus rursus interrogauit: In quo ergo baptizati es-
 tis? quae interrogatio aperte supponit, non potuisse
 illos more consueti, & ea forma, qua alij solebant
 baptizari, non audito Spiritus sancti nomine: quia
 mirum non dabatur tunc forma Baptismi, absque
 Spiritus sancti inuocatione & appellatione: ergo tunc
 etiam fiebat in forma Baptismi, expressa trium Per-
 sonarum inuocatio. Et ideo Paulus iussit illos ite-
 rum baptizari Baptismo Christi, & forma consueta.

Secundo probatur: quia ex illo modo loquendi Scri-
 pturae colligi non potest huiusmodi dispensatio, aut
 quod Apostoli illo modo baptizauerint. Primo qui-
 dem, quia baptizari In nomine Christi, vel In nomi-
 ne Domini Iesu, non tantum significat inuocato hoc
 nomine, sed etiam significare potest in fide, virtute,
 & autoritate eius, & Baptismo ab ipso instituto bap-
 tizari. Quod patet ex eodem loco Actorum 19. Vbi
 statim subdit. His auditis baptizati sunt in nomine
 Domini Iesu, ac si diceretur, baptizati sunt Baptismo
 Christi, quia antea solo Baptismo Ioannis fuerant
 baptizati, quomodo exposuit Damascenus, lib. 4. de
 fide, cap. 10. quod Paulus ait ad Romanos, cap. 6. nos
 esse in Christo baptizatos: Nam in Christum, inquit,
 baptizatum esse, nihil aliud indicat, quã in eum cre-
 dendo salutifera aqua tingi. Sic etiam Basil. dicto lib.
 de Spiritu sancto, cap. 12. exposuit: baptizari in Spi-
 ritu sancto non esse idem, quod baptizari sola Spiritus
 sancti persona nominata: sed idem quod baptizari
 T in vir-

*Hac forma
 in nomine
 Patris, & in
 nomine Filij,
 & in nomine
 Spiritus sancti,
 est, est
 valida.*

*Ad rationes
 secundae sen-
 tentiae respo-
 detur.*

*Apostoli num
 quam bap-
 tizari in no-
 mine Christi.*

*Armachan.
 Cano.
 Soto.
 Probatur
 primo ex A-*

2. probatur.

AR. 19.

in virtute, seu in sanctificatione Spiritus sancti. Vel aliter: quamuis demus, in illis locis significari, nomen Domini IESV Christi solum esse proferri in forma Baptismi, non tamen inde potest colligi, nomina Patris, vel Spiritus sancti fuisse omnia, quia facile potuerunt omnia coniungi, & proferri hoc modo: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij eius Iesu Christi Domini nostri, & Spiritus sancti. Atque hoc modo, & satis hic illi coniectura, quam sententia contraria assererat, scilicet, quod nomen Christi exprimebatur, vt fieret amabile: & simul retinetur integra forma Baptismi, & non omittuntur alie personae, quarum amor aequae necessarius est, earumque cognitio ad ipsum Christum melius cognoscendum confert. Tertio, quod Apostoli non fuerint vti dispensatione, videtur plane colligi ex illo Canone 49. vel 50. Apostolorum, vbi damnatur error eorum, qui baptizabant in morte Christi, seu Domini, & subditur ratio: Non enim dixit nobis Dominus, in morte mea baptizate, sed in nomine Patris, & Filij & Spiritus sancti. Quae ratio euidenter supponit, & illos semper praecipium illud & formam obseruasse, & omnem aliam, etiam si sit, in nomine Domini, vel Christi, insufficientem iudicasse. Quarto, hoc potissimum confirmatur testimonio Patrum, qui in hunc modum praedicta testimonia interpretati sunt. Cyprianus Episcopus 73. ad Iubaian. post medium, vbi tractans illa verba Petri, Act. 2. Baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Domini Iesu Christi, inquit, Iesu Christi mentionem facit Petrus, non quali Pater omittitur, sed vt Patri quoque Filius adiungeretur. Denique vbi post Resurrectionem a Domino Apostoli ad Gentes mittuntur, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti baptizare gentes iubentur: quomodo ergo quidam dicunt, baptizatum in nomine Iesu Christi, remissionem peccatorum consequi posse, quando ipse Christus Gentes baptizare iubeat in plena, & adunata Trinitate? Eandem expositionem & doctrinam habet Fulgentius 15. de Incarnatione & gratia, c. 11. vbi inter alia inquit: Ideo in forma Baptismi dictum esse, in nomine Filij, in singulari, vt significaretur, vnam & eandem esse Christi personam in diuinitate, & humanitate subsistentem: Et propterea, inquit, omnes qui in nomine Patris & Filij, & Spiritus S. sacramento sanctae regenerationis abluti, non nisi in Christi morte ac nomine baptizantur. Atque in hunc modum exponit statim verba citata Petri, Act. 2. & Pauli ad Rom. 6. Sicetiam Au. li. 3. contra Maxim. c. 17. dicit, sicut ex illis verbis, Io. 1. Omnia per ipsum facta sunt & sine ipso factum est nihil, non potest colligi, Spiritum sanctum excludi ab opere creationis, ita ex verbis Petri Actorum 2. Baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Domini nostri Iesu Christi, non potest colligi illos non fuisse baptizatos in nomine Patris, & Spiritus S. quia licet in nomine Iesu Christi iussi sint baptizari, vna persona, alias non excludit. Eandem sententiam docet Chrysostomus homilia 30. in 2. ad Corinth. tractans verba illa, cap. 13. Gratia Domini nostri Iesu Christi, & charitas Dei, & comunicatio sancti Spiritus sit cum omnibus vobis, Amen. Vbi & considerat, interdum Paulum omnes tres personas, simul nominare: interdum duas, interdum vnam tantum vt earum aequalitatem ostendat, atque vnam ab altera non separari, & huius occasione adducit illud, 1. ad Cor. cap. 6. Sed abluti estis, sed sanctificati estis in nomine Domini Iesu Christi, & Spiritu Dei nostri, & subdit: Quid igitur, dic oro? Non baptizati fuerunt in Patre illi? Quare igitur non dixit, abluti estis in nomine patris? quia sine discrimine, nunc huius, nunc illius, meminit hypostasis. Eodem modo Origenes li. 5. in ad Rom. circa illa verba, cap. 6. Quicumque baptizati sumus cum Christo Iesu, & car. Requiras, inquit, hoc quod Dominus dixit ad Discipulos, vt baptizarent in nomine Patris, & Filij, & Spiritus S. cur Apostolus solius Christi in Baptismo nomen as-

Probatur

Probatur ex Patribus Cyprian.

Eugen.

August.

Chryost.

Origen.

sumpsit, dicens: Quicumque baptizati sumus, cum non habetur legitimum Baptisma, nisi sub nomine Trinitatis. Et in summa respondet, Paulum ibi non describere formam, & rationem Baptismatis, & ideo non posuisse integra verba, sed ea tantum, quae ad rem, de qua agebat, pertinebant. Ibi autem disputabat de Baptismo, quatenus morte, & sepultura Christi representat, & quia in hoc conformamur Christo, non Patri, aut Spiritui S. ideo, Christi potius, quam aliarum personarum mentionem fecit: non quia in forma Baptismi Christus absque aliis personis nominetur. Denique Theophyl. in fine Euangelistae. Lucae tractans illa verba: Et praedicari in nomine eius Penitentiam: & per Penitentiam, Baptisma intelligens, quaerit: Quomodo Baptisma, in nomine ipsius Christi fieri intelligerent, cum alias doceamur baptizare, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus S. Et respondet, Primum dicimus, quod quando dicimus, Baptisma fieri in nomine Christi, non dicimus, quod oporteat in solius nomine Christi fieri, sed quod Christi Baptisma spirituale est. Insuper Baptisma: in nomine Christi, intellige in morte Christi. Et aliter, Christi nomen in seipso continet & Patrem in ungentem, & vnctorem Spiritum, & vnctum Filium. In quibus vltimis verbis, non sentit propter hanc causam satis esse proferre nomen Christi, sed reddidit haec inter alias causas ob quas Baptismus dicitur Baptisma Christi, aut dari in nomine Christi, sicut supra exponentes Basilium dicebamus.

Vltimo adhiberi potest coniectura, quia nulla fuit in primitiua Ecclesia, probabilis causa talis dispensationis, quia, etiam si demus, fuisse tunc expediens nomen Iesu Christi expresse in forma proferre: nulla tamen ostendi potest vtilitas in subicendis nominibus Patris, & Spiritus S. Et alioqui sine euidenti necessitate non oportebat dispensare in lege maxime necessaria, cuius obseruatio erat, veluti ianua ad totam Christi legem suscipiendam, quae tunc promulgari incipiebat. Adde explicitam hanc Trinitatis omnibus iussisse in praecipio ab initio praedicationis Euangelicae: ergo non erat tantum mysterium occultandum, aut in forma Baptismi omittendum. Talis ergo dispensatio, nec necessaria fuit, nec expediens, non est ergo voluntarie asserenda, cum neque in Scriptura sacra, neque ex aliquo Concilio, aut traditione colligatur.

Ad Decretum Nicolai difficile est respondere: Nam quod D. Thomas & alij dicunt de dispensatione, duplici ex capite reiectum est, quia & nunquam fuit talis dispensatio a Apostolis concessa, & quamuis fuisset, non durasset vsque ad Nicolai tempora, qui octingentis annis fuit post Christum: alioqui pariter ratione dici posset, nunctiam durare. Praesertim, quia Pontifex suam sententiam fundat in dicto Ambrosij, quem ostendimus, non fundasse sententiam suam in dispensatione. Secundo, non minus displicet, quod alij dicunt: Pontificem loqui in casu necessitatis, tum quia in eo casu, in quo Pontifex loquitur, nulla erat necessitas baptizandi in solo nomine Christi. Immo vix vngi potest, quod in aliquo casu interueniat talis necessitas, nisi forte ex ignorantia ministri baptizantis, tum praecipue, quia propter nullam necessitatem potest variari essentialis materia, vel forma sacramenti, vt supra ostensum est. Alij dicunt, Nicolaum non affirmare huiusmodi Baptisma esse validum, sed non esse iterandum, & interpretantur non esse iterandum absolute, quia saltem est res dubia, iterandum autem esse sub conditione. Sed hoc non placet: quia Pontifex ibidem dicit, Baptisma datum a Iudaeo in nomine Trinitatis, non esse iterandum. Quod intelligit iam absolute quam sub conditione, vnde illis verbis simpliciter docet, talem Baptisma esse validum, ac vero eodem modo loquitur de Baptismo dato in nomine Christi. Alij ergo ita exponunt Nicolaum, sicut nos interpretati sumus Actuum testimonia, scilicet, vt non

Theophyl.

Vltimo exponitur causa

Origen.

August.

Chryost.

Decretum

etiam de

etiam de

Chryost.

vt non

vt non loquatur de forma, in qua expressio nomine Christi omittuntur Personæ Patris & Spiritus sancti, sed de illa, in qua secunda persona nominatur sub nomine Christi, alijs non omisiss. Cum vero dicit Pontifex, tantum in nomine Christi, illa dictio excluditur, tantum, aiunt non excludere alias personas, sed Filij expressam nominationem, ita vt iolum dicatur, in nomine Patris, & Christi, & Spiritus sancti. Quæ expositio attribui etiam potest Ambrosio, & ad eam potest ratio eius accommodari, quod scilicet, tantumdem sit nominare secundam personam sub nomine Christi, ac sub nomine Filij, quia etiam in nomine Christi dicatur relatio ad alias personas. Et idem dici potest ad Bedam super acta, præsertim cum alio loco veram sententiam docuerit, vt vidimus. Atque hæc expositio pia est, & probabilis, non nihil tamen videtur coacta. Vnde valde dubito, an hæc fuerit mens Nicolai, & Ambrosij. An vero id, quod in ea asseritur, in rigore verum sit, dicam sequenti sectione. Quamobrem alij simpliciter confitentur, Pontificem vt priuatum Doctorem falsæ opinionij ad hæsisse, quam sententiam sequitur Cano loco supra citato, quia in eo decreto vnus est, de quo Pontifex interrogatus directe responderet, atque definit: aliud vero, quod obiter dicit absque Pontificia autoritate, ac definitione. Primum illud est, an Baptismus datus à Iudæo validus sit, ad quod Pontifex affirmatiuè responderet, eiusque definitio certa est. Secundo vero obiter dixit Pontifex huiusmodi Baptismus datum tantum in nomine Christi validum esse, & in hoc secutus est sententiam Ambrosij, existimantque testimonia Actuum Apostolorum: ita esse intelligenda, & locutus est, vt priuatus Doctor, & sententiam minus probabilem secutus est. Dices: Contraria sententia definita fuerat à Pelagio & Zacharia Pontificibus, vt visum est ex cap. Si reuera, cap. In Synodo, cap. multi, de consecra. distinct. 4. Quomodo ergo potuit Nicolaus, etiam vt priuatus Doctor, contrariæ sententiæ adherere? Respondeatur, eos Pontifices de quaestione hac nihil ex professo, ac de fide definiuisse: quia Epistola illa, ex quibus Gratianus refert se sumpsisse illa Decreta, non leguntur integræ in Tomis Conciliorum: ex illis autem Decretis, vt sunt apud Gratianum, habemus quidem eos Pontifices docuisse, necessariam esse, Trium Personarum inuocationem, & non satis esse Christi, vel vnus personæ appellationem: non vero satis constat, eos Pontificia autoritate definiuisse, hanc inuocationem debere esse explicitam, & non satis esse implicite contentam in nomine Christi. Atque hæc vltima responsio potest in rigore sustineri: proxime vero præcedens rejicienda omnino non est, quia pietati est consentanea. Et per hæc responsum est ad alios Patres. Sententia vero ibi citata ex Bernardo, durior est, ac difficilior. Nam sine dubio hæc forma, Baptizo te in nomine Dei, & sanctæ Crucis, nullo modo est sufficiens, nisi per Deum intelligamus, Patrem & Filium, & Spiritum sanctum, vt Marcellinus exponit. Addendum vero est non sufficere, vt ab audientibus intelligatur, nisi in ipsa forma exprimat, vt satis dictum ac probatum est.

SECTIO IV.

Vtrum necessarium sit in forma Baptismi exprimere tres Personas diuinas sub nominibus Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Hæc quaestio præcipue tractari solet de hac forma: Ego te baptizo in nomine Genitoris, Geniti, & Spirati, seu precedentis ab vtroque, quam esse sufficientem docuit Caietanus, hic sequens Gloss. in cap. Multi, de consecrat. distinct. 4. quæ dicit has voces sufficere: In nomine Genitoris, & Nati, & sancti Flanc. Suarez Tom. 3.

minis, addit tamen non sufficere, si dicat: Baptizo te in nomine trium personarum, quod fortasse Caietanus non admitteret, vt videbimus: opinionem Caietani sequutus est Victor, vt habetur in summa eius §. 14. de Baptismo. Fundamentum huius sententiæ est, quia essentialis forma sacramenti non pendet ex materialibus verbis, vt supra visum est: sed ex significatione eorum. Vnde omnes voces eiusdem, seu æquipollentis significationis sufficiunt ad substantiam, vel essentiam sacramenti constituendam: sed illæ voces, Genitor, Genitus, &c. in significatione æquivalent his, Pater, & Filius: ergo sufficiunt ad essentiam Baptismi. Patet consequentia, quia licet formale significatum illarum vocum videatur diuersum: nam hæc significant de formali rationes, illæ vero origines, tamen hæc diuersitas nihil referre videtur: quia ex vltis eadem omnino res, & personas significant, eisdem conceptibus subordinantur. Et hic vsus vocum magis est attendendus, quam formalis illa & rigorosa significatio, sicut etiam voces illæ, Pater, & Filius, in rigore non significant de formali Paternitatem vel Filiationem diuinam, sed Paternitatem & Filiationem simpliciter, tamen ex vsu accommodatæ sunt ad illam significationem. Et confirmatur primo. Nam Concilium Florentinum definiit, illam formam esse ad Baptismum sufficientem, in qua exprimitur actus ministri, cum sanctæ Trinitatis inuocatione, & non addit, necessarium esse hanc inuocationem fieri illis vocibus: Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Sed sub illis nominibus, Genitoris, &c. vere & proprie inuocatur & laudatur Trinitas, vt patet, cum Ecclesia canit: Genitori, Genitoque laus, & iubilatio: & si quis confiteatur, vel credat Trinitatis mysterium illis vocibus, & conceptibus expressum, sine dubio satisfacit præcepto credendi, vel confitendi Trinitatem, ergo, &c. Confirmatur secundo: nam si fieret mutatio similis in vna tantum persona, validum esset sacramentum: ergo idem est, si fiat in omnibus. Patet consequentia: quia tam essentialis est inuocatio singularum personarum, quam simul omnium. Antecedens vero patet exemplis receptis. Primum illud est, quod in precedenti sectione tangebamus de hac forma: Baptizo te in nomine Patris, Christi, vel Iesu Christi, & Spiritus sancti. Aliud est, si loco Filij, dicatur, Verbi. Item si loco nominis Spiritus sancti, dicas Paraclæti, aut Doni. Tandem confirmatur, quia in huiusmodi mutationibus formarum sacramentalium, vt accidentales & non substantiales censeantur, nunquam attendimus ad rigorosam, ac metaphysicam formalitatem significationis: sed ad rem significatam, & ad moralem & practicam modum concipiendi. Et hæc ratione censeantur æquivalentia hæc verba: Baptizo, abluo, tingo, & similiter hæc, Absoluo & remitto: cum tamen formalia significata in rigore sint diuersa, ergo idem erit in præsentia.

Secunda sententia & communis est, necessarium esse exprimere tres personas nominibus, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & mutationem illam, in nomen Genitoris, Geniti, & Spirati, & quamcunque similem, esse contra substantiam sacramenti. Ita sentit Diuus Thomas hic artic. 5. ad 7. & in 4. distinct. 3. artic. 2. quaestiuicula 2. ad 5. Bonauent. art. 2. quaest. 3. Scot. quaest. 2. artic. 3. Richardus artic. 2. quaestio. 3. Richard. Paludan. quaest. 1. artic. 3. numero 16. Durand. quaest. Palud. 2. Gabriel art. 2. conclus. 4. & artic. 1. dubita. 1. qui dicit, Theologos omnes, Iurisperitos, & Summistas in hanc sententiam conuenire: eandem tenet Alexander Ales. 4. par. quaestio. 13. membr. 3. artic. 3. §. 5. & Altiſodor. lib. 3. sum. tract. 3. cap. 4. quaest. 4. Marfil. in in 4. quaest. 3. art. 4. Bonauent. reddit rationem, quia mutantur nomina principalia in non principalia, quod magis explicans Scotus dicit, nomine Patris, Filij, & Spiritus sancti, significari proprias personarum proprietates, atque adeo personas ipsas nomine

Probatur.

Confirmatur.

Confirmatur.

Confirmatur.

2. Confirmatur.

D. Thom.

Bonauent.

3. Scot.

Richard.

Palud.

2. Gabriel.

Durand.

Gabriel.

Bonauent.

Ratio.